

УДК 631(325)

Дишко І. Ю.,

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри маркетингу, економіки та управління підприємства вищого навчального закладу “Національна академія управління”

МІСЦЕ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ЛІСОПРОДУКЦІЇ: ОГЛЯД, АНАЛІЗ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

У статті здійснено аналіз світового експортного потенціалу лісу та лісових ресурсів, визначено значення та роль України. Зокрема, особлива увага приділена каналам міжнародної торгівлі лісопродукцією в період виходу зі світової фінансово-економічної кризи.

Ключові слова: експорт, експортний потенціал, оцінка експортного потенціалу, експорт лісопродукції.

В статье осуществлен анализ мирового экспортного потенциала леса и лесных ресурсов, определены значение и роль Украины. В частности, особое внимание уделено каналам международной торговли лесопроductцией в период выхода из мирового финансово-экономического кризиса

Ключевые слова: экспорт, экспортный потенциал, оценка экспортного потенциала, экспорт лесопроductции.

The article made an analysis of the global export potential of forests and forest resources, identifies the importance and role of Ukraine. In particular, it focuses on international trade in forest products in the period out of the global financial crisis

Keywords: export, export potential, the assessment of export potential, export of timber.

Постановка проблеми. Головною особливістю світового ринку продукції лісового комплексу є те, що обсяги виробництва, кон'юнктура цього ринку, ціни та інші показники значною мірою залежать від стану світових лісових масивів, екологічної ситуації в окремих районах, а також від внутрішньодержавної лісової політики країни щодо величини лісового фонду.

Своєю чергою, основними чинниками впливу на площу і кількість світових лісів є: демографічні зміни, індустріалізація країн, що розвиваються, диференціація і величина попиту на продукцію лісопромислового комплексу, а також здатність лісів виконувати важливі екологічні та соціальні функції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема розвитку світового ринку лісопродукції та експорту деревини з території України присвячені наукові розробки відомих дослідників: О. Н. Анцукевич, М. М. Бойко, Є. М. Воронкова, С. А. Генсірук, В. А. Дадалко, Я. Я. Дяченко, А. А. Мазаракі, В. І. Пила, І. М. Синякевич, В. В. Юхименко та інші.

Останнім часом в Україні рідко здійснюється детальний аналіз якогось певного (окремого) сектору економіки. Складність такого роду досліджень зумовлена високою затратністю та відсутністю доступу до такого роду інформації.

Мета і завдання дослідження. Метою та завданням дослідження є огляд та аналіз світового ринку деревини, а також розкриття тенденцій його розвитку.

Виклад основного матеріалу. Потрібно враховувати, що при сучасному споживанні деревини більше 3,4 млрд. куб. м на рік, світовий попит на деревину щорічно зростає на 1%, а світова потреба в папері і картоні збільшується на 3% [5]. Зазначені тенденції будуть певним чином впливати на характер функціонування лісового господарства кожної окремої країни світу та, в цілому, на структуру та стан світового ринку лісових товарів.

У структурі лісового експорту України переважають напівфабрикати і сировина, а готова продукція займає не більше чверті.

Канали міжнародної торгівлі лісовими товарами з'єднують між собою переважно промислово розвинуті країни [2]. Дві третини світового експорту забезпечують поставки всього з семи країн світу (США, Канада, Бразилія, Китай, Індонезія, Малайзія, Росія), а 90% світового лісового експорту за вартістю припадає на 20 країн – головних учасників ринку. Країни "третього світу" загалом отримують від реалізації за кордоном лісової продукції приблизно стільки ж, скільки США [4].

Близько п'ятої частини світового обсягу виробництва пиломатеріалів, фанери, целюлози, папера і картону, 15% деревних плит щорічно спрямовується на експорт. Відносно високе значення зовнішнього ринку для виробництва і споживання спричинено нерівномірністю розподілу у світі як лісових ресурсів, так і споживачів продукції деревообробки, а також зростаючою спеціалізацією виробників. Саме тому можна стверджувати, що міжнародна торгівля є тим інструментом, який дає змогу усунути протиріччя між розміщенням світових лісосировинних ресурсів і тенденціями споживання деревини або продукції її переробки в окремих країнах [3].

Подібну ситуацію можна спостерігати і в структурі імпорту. Головними споживачами продукції світового лісового господарства є: США (16%), Японія (14%), Великобританія (10%), Німеччина (10%). Необхідно зауважити, що ці країни розглядають світовий ринок, насамперед, як джерело лісової сировини та напівфабрикатів для подальшої глибокої переробки [5].

Однак світова фінансово-економічна криза завдала тяжкого удару по ринку деревини. Відбулося значне скорочення обсягів закупівель деревної

сировини. Продавці, керуючись диктованими умовами ринку стали поступово зменшувати ціну на деревину, але суттєвого поживлення на ринку так і не відбулося. Лише з 2010 року відбувається поступове відновлення та повернення до показників продажу минулих років.

Висновки. Згідно з експертними висновками, ринок лісових товарів позитивно реагує на глобалізацію світової економіки в період виходу з кризи. Зокрема, завдяки високій економічній активності та ефективній політиці стимулювання, що проводилася урядами розвинутих країн світу та промисловими колами, в 2007-2010 рр. на ринках лісових товарів були зафіксовані досить високі показники [2]. В Північній Америці та Європі торгові асоціації об'єднали свої зусилля в напрямі стимулювання виробництва. Наприклад, із метою забезпечення того, щоб лісоматеріали вироблялися на законній та стабільній основі, уряди, промислові кола та торгові компанії здійснюють політику, що передбачає закупку сертифікованих лісових товарів, що, своєю чергою, здійснює вплив на всі сектори ринку.

Список використаних джерел:

1. Генсірук С. А. Регіональне природокористування: Навчальний посібник. – Львів: Світ, 1992. – 336 с.
2. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронкова, В. В. Юхименко та ін. ; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2005. – 319 с. – С. 147.
3. <http://www.drevesina.com>.
4. Щорічний огляд ринку лісових товарів 2005-2010 років. – Режим доступу: <http://www.unece.org>.
5. <http://www.bumprom.ru>.